

VÍZ
=
ÉRTÉK
=
ÉLET

ISMERETTERJESZTŐ A JÓ CSAPADÉKVÍZ-GAZDÁLKODÁSI GYAKORLATOKRÓL

Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések
a helyi vízkár veszélyeztetettség csökkentése és a környezeti káresemények megelőzése
érdekében.

DÖMÖS CSAPADÉKVÍZ-ELVEZETÉSÉNEK FEJLESZTÉSE

TOP_PLUSZ-1.2.1-21-KO1-2022-00005

DÖMÖS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Cím: 2027 Dömös, Táncsics Mihály út 2.

Email: onkormanyzat@domos.hu

Telefon: +36 33 507 050

DÖMÖS CSAPADÉKVÍZ-ELVEZETÉSÉNEK FEJLESZTÉSE

Dömös Község Önkormányzata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében 129 148 856 Ft Európai Unió támogatás segítségével megoldja a település csapadékvíz-elvezetését!

A településen megvalósul a csapadékvizek rendezett és kártétel nélküli elvezetése, a belterületeken áthúzódó vízfolyások és belvízcsatornák, belvíz elvezető rendszerek rendezése.

A projekt célja, hogy megfelelő biztonságot nyújtó csapadékvíz elvezetési rendszer kerüljön kialakításra és a lehullott csapadékvíz biztonságosan bevezetésre kerüljön a befogadóba.

Tervezett műszaki megoldások:

1. helyszín: Duna utca

A projekt keretében az utca bal oldalán az aszfaltburkolat megvágásával, közvetlenül az aszfaltburkolathoz csatlakoztatva előregyártott átjárható folyókaelem került elhelyezésre betonba ágyazva 250 m hosszon. Az utca szakaszon a játszótér végén az előregyártott átjárható folyókaelem elfordul az úttól és becsatlakozik az innen induló új építésű mederlapos árokba, mely bevezeti a folyókán érkező vizet a Malom-patakba.

2. helyszín: Királykúti utca

Az utca bal oldalán az aszfaltburkolat megvágásával közvetlenül az aszfaltburkolathoz csatlakoztatva előregyártott átjárható folyókaelem került elhelyezésre betonba ágyazva, 300 m hosszon. A Szent István utca – Duna utca csomópontban az előregyártott átjárható folyókaelem csatlakozik a Duna utca ugyanilyen rendszeréhez (1. beavatkozási helyszín).

A Királykúti utca 7. szám melletti csapadékvízkivezetést (jobb oldali csapadékvízkivezetés) az útburkolat átvágása, és az burkolaton keresztülhaladó új előregyártott átjárható folyókaelem beépítésével átvezetésre kerül a bal oldali vízelvezető rendszerbe.

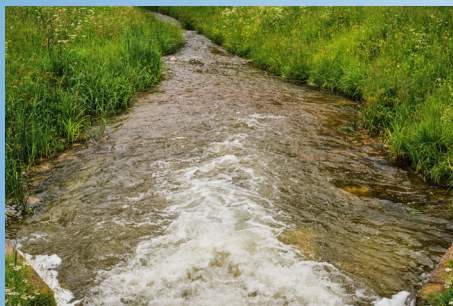
3. helyszín: Szuha utca

A Szuha utca vízelvezetésének megoldására középre vágásított beton útpálya (15cm beton + 10cm homokos kavics ágyazat + 20cm 0/22 zúzottkő kiegyenlítő réteg) készül 3,0 m szélességben, 160 fm hosszon. A betonburkolat a szakasz elején csatlakozik a Dózsa György utca aszfalt burkolatához.

Az utcában külön vízelvezetés kiépítésére nincs lehetőség! A felszíni vízelvezető árok építésére a partfalak közötti szűk helyen nincs lehetőség, zárt csapadékcatorna pedig a köves, sziklás altalaj miatt gazdaságosan nem építhető.

Milyen beruházás
valósul meg Dömösön?

DÖMÖS CSAPADÉKVÍZ-ELVEZETÉSÉNEK FEJLESZTÉSE

A megfelelő települési környezet hozzájárul az élhetőbb környezet megteremtéséhez, mely javítja a lakosok életminőségét és komfortérzetét. Továbbá a tiszta, jó állapotú környezet javítja a település megítélését a településre érkezők (például temetőbe látogatók, átutazók) körében. Az érintett projektterületen élő lakosok számára is ugyanazon lehetőségek biztosítottak, mint a vízkár által nem érintett lakosok esetében a lakókörnyezet, az infrastruktúra és a biztonság szempontjából.

4. helyszín: Köves-patak övárók kotrás

A területen a Pilis felől érkező vizek a települést vízelvezetés nélkül érik el, jelentős esőzések, hóolvadás idején elárasztva a település szélén fekvő telkeket, ezért a projekt keretében a meglévő árkok kitisztítása történik, valamint a mezőn keresztül övárók mélyítésével a Pilis felől érkező vizek az övárkon keresztül érik el a Köves-patakokot. A meglévő árkokat a növényzettől megtisztítják borkirítás, fakivágás történik, majd új árok kerül kialakításra 50 cm széles mederfenékkal, 50cm mélységgel, 1:1 dőlésű mederoldallal 590 m hosszon. A földárkokba 25 m-ként keresztgátat építenek. Ennek a célja, hogy a lefolyó vizek egy részét a helyszínen tartsák és szikkasszák el. A keresztgátak úgy kerülnek kialakításra, hogy nagyvíz esetén az elsikkadni nem képes víz szabadon le tudjon folyni.

5. helyszín: Álmos herceg utca

A beavatkozás célja a Pilis felől érkező vizek megfogása. Ennek a céljából 50 m hosszon szikkasztóárók készül.

6.helyszín:Táncsics Mihály utca

A Táncsics Mihály utca első szakaszán a vízelvezetés megoldására középre vágásított beton útpálya készül 3,0 m szélességben, 100 fm hosszon. A betonburkolat a szakasz elején csatlakozik a Táncsics Mihály utca aszfalt burkolatához.

A szakaszon külön vízelvezetés kiépítésére nincs lehetőség! Felszíni vízelvezető árok kiépítésére a telkek közötti szűk helyen nincs lehetőség, zárt csapadékcsatorna pedig a köves, sziklás altalaj miatt gazdaságosan nem építhető.

A mellékág csatlakozása után a betonburkolat végénél rácsos folyóka készül, mely kivezetésre kerül a jobb oldali zöldfelületre. Innentől földárók készül 60 m hosszon É-i irányban, párhuzamosan az utcával. Az árok végén szikkasztómedence épül.

A műszaki megoldások mellett a projekt keretében szemléletformálási, tájékoztató akciók valósulnak meg.

A projekt eredményei a következők:

- A fejlesztett infrastruktúra által megvédett lakosság száma: 140 fő
- A megvédett vagyon becsült értéke: 1,296 Mrd forint
- A fejlesztett kék infrastruktúra hossza: 1530 méter

Milyen beruházás
valósul meg Dömösön?

MIÉRT FONTOS VIZEINK VÉDELME?

Jelenleg Földünk teljes vízkészlete 1,4 milliárd km³. Noha a Föld felszínének közel háromnegyedét víz borítja, ennek a hatalmas vízmennyiségnek csak egy része használható fel az emberiség számára. Merthogy a teljes vízkészlet 97 %-át a tengerek, óceánok teszik ki. Jórészt tehát emberi fogyasztásra alkalmatlan.

A teljes vízkészletből mindössze 0,003 % bolygónk becsült édesvízkészlete. Könnyebben érzékelhető e csekély mennyiség, ha elképzeljük, ezer vízcseppből csupán 3 cseppnyi víz édesvíz. Mi több, ennek is a kétharmad része fagyott állapotban van jelen ^{1 2}.

Az eltűnő vízbázisok és a népességszám növekedése miatt bekövetkező vízhiány sajnos már az emberiség jelentős részét érinti. Félelmetes belegondolni, hogy 2025-re (a WHO előrejelzése alapján) az emberek mintegy fele vízhiányos területeken fog élni ³.

A vízhiány egyik oka a mindenki számára érzékelhető klímaváltozás. A klímaváltozás hatásai Magyarországon is éppúgy észlelhetők, mint a világ többi részén, sőt, hazánk sajnos a legmagasabb sérülékenységi területbe tartozik ^{4 5}.

1 Szalkay Csilla: Édesvízért folyó konfliktusok a világban és kialakulásuk lehetőségei Magyarországon, 2004

2 Forrás Vízörző Civil Hálózat honlapja: A föld vízkészlete, 2019

3 Tóth Judit: Klíma-apokalipszis: 2025-re a Föld lakóinak 2/3-a vízhiánnyal küzd majd, 2016.12.11

4 The United Nations World Water Development Report, 2014

5 Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata (Kötháló): A klímaváltozás hatásai, következményei, és az alkalmazkodás lehetőségei, 2011

Miért ennyire fontos
értékünk a víz?

Mindnyájan ismerjük a sokat hangoztatott hatásokat, mint a jégsapkák olvadása, vagy a tengerszint emelkedése. Azonban a klímaváltozásnak számos olyan közvetett hatása is van, amit itthon, akár saját kertünkben, közvetlen környezetünkben is tapasztalhatunk:

Szélsőséges időjárási jelenségek (pl. viharok, árvizek, földrengések, hurrikánok, hőség hullámok, erdőégek, aszályok, stb.) gyakorodnak, kiszámíthatatlanná válik az időjárás.

Az emberek számára veszélyes betegségek, járványok gyakorodnak, az UV-sugárzás erősödik, a pollenek gyakrabban váltanak ki allergiát, a frontérzékenységek erősödik.

Az invazív növényfajok és kártevők egyre ellenállóbbak, és ezzel kiszorítják a haszonnövényeinket.

Termésvesztés, termés kiesés, paraziták okozta károk, ezáltal költségesebb a gazdálkodás.

Egyes fajokat fokozottan védenünk kell, például a méheket a beporzás miatt.

Mindazonáltal, hazánk az édesvíz készlet szempontjából szerencsésnek számít a világ sok más országához képest. Magyarország területe ugyanis nem tartozik a vízhiánnyal érintett térségek közé. Itthon egyelőre ismeretlen a korlátozott vízhozáférés fogalma. Éppen ezért sem feltétlenül érezzük égetően fontosnak a vizeink védelmét. Mégis az, hisz vizeink (az esővizet is beleértve) által összeköttetésben vagyunk Földünk összes területével.

Vizeink szennyezése, pazarló használata visszafordíthatatlan károkat okozhat, az ivóvíz csak részlegesen megújuló erőforrásunk.

Miért kell védenünk
vizeinket?

Mindannyiunknak egyéni felelőssége, hogy tudatosan kezeljük a vízfogyasztásunkat, és odafigyeljünk vizeink állapotára. Erre számos lehetőségünk van, akár a mindennapi rutin, a mezőgazdasági tevékenységek, vagy a fogyasztói döntéseink részeként is. Már akkor is sokat teszünk a vízpazarlás elkerüléseért, ha csak annyi vizet használunk mosáshoz, főzéshez, mosakodáshoz, amennyi feltétlenül szükséges, illetve, ha a háztartásokban keletkező szürkevizet újrahasznosítjuk.

Ezen túl, úgy tervezzük a mezőgazdasági munkálatokat, kertjeink gondozását, hogy az a lehető legkevesebb fölösleges vizet használja fel, például a csepegtető öntözés előnyben részesítése, az esőztető öntözés elkerülése, az esővíz gyűjtése, kút fúrása a vezetékes víz használata helyett, a gyakoribb talajlazítás, talajtakarás, vagy a növényeink elhelyezése (lejtőhelyzet kihasználása, bakok létrehozása) által.

A tudatos vízfelhasználás része a vizeink védelme, a víztakarékos életmód folytatása, mások ösztönzése a tudatosságra, vagy akár bizonyos termékek vásárlásának csökkentése is. Hisz, vannak olyan termékek, élelmiszerek, amelyek előállításához nagymennyiségű vízre van szükség. Például, egy olyan hétköznapi termék esetében, mint a teafilter. Egy csésze tea előállításához ugyanis 40 liter vízre van szükség. A legvízigényesebb termék listáját azonban a marhahús vezeti; egy kilójához nem kevesebb, mint 16 000 liter víz szükségeltetik ⁶.

6 Varga-Sebestyén Benjámin: „Az édesvíz lesz a XXI. század olaja? Hogyan befolyásolhatja a vízkérdés hazánk geopolitikai helyzetét?”, 2018

Hogyan legyünk tudatos
vízfelhasználók?

MIÉRT FONTOS A LAKOSOK SZÁMÁRA A CSAPADÉKVÍZ-ELVEZETÉS FEJLESZTÉSE?

Vízárak megelőzése

A vizek helyben tartása fontos környezetünk tisztasága és védelme, a vízpazarlás elkerülése, és a hatékonyabb vízgazdálkodás érdekében. A beruházással elkerülhetők a jövőbeli víz okozta károk, és csökkenthető azok kialakulásának kockázata

Rendezett környezet

Tisztább és biztonságosabb környezetet és szebb utcaképet ad. Ehhez azonban szükséges az is, hogy a városlakók a megépült, megújított csatornarendszert rendeltetés szerint használják, és gondozzák annak környezetét.

Hatékonyabb vízgazdálkodás

Ösztönöznünk a helyi lakosokat a gondozott utcakép megtartására, a környezet tisztán tartására, és a vizek helyben tartásának fontosságára. Ezzel együtt a hatékonyabb vízgazdálkodás módjaira is, mint a csapadékvíz gyűjtése és felhasználása a háztartásokban, kertekben, amely pénztárcakímélő és környezettudatos.

HOGYAN JÁRULHATUNK HOZZÁ A HATÉKONY VÍZGAZDÁLKODÁSHOZ?

- Mindig tartsuk tisztán a víz-elvezető árkokat!
- Ápoljuk az utcaképet!
- Minél kevesebb vizet igénylő gazdálkodás folytassunk, például otthonunkban használjuk újra a háztartási vizet, összegyűjtött esővízzel öntözzünk, vagy takarjuk a talajt a párologtatás csökkentése érdekében!
- Ne öntsünk folyékony hulladékot, esetleg veszélyes hulladékot (permetlé, takarítószer stb.) az árokba, mert ez jelentős környezetszennyezést okozhat!
- Ne gyomirtózzuk a csatornapartokat, rézsüket, mert a növényzet nélkül a csatorna könnyebben bemosódik, és a vízszállító képesség jelentősen csökkenhet!

Miért fontos ez a fejlesztés
a dömösi lakosok számára?

A projekttel, illetve a tervezett szemléletformálási akcióval kapcsolatban kérdés esetén az alábbi elérhetőséghez fordulhatnak:

DÖMÖS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Cím: 2027 Dömös, Táncsics Mihály út 2.

Email: onkormanyzat@domos.hu

Telefon: +36 33 507 050